

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: V. A., zast. Mgr. Josefem Brožem, advokátem se sídlem Pod Všemi svatými 288/18, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 1. 2019, č. j. OAM-264/ZA-ZA06-ZA20-PD3-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 12. 2019, č. j. 60 Az 17/2019 - 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), rozhodnutím ze dne 23. 1. 2019, č. j. OAM-264/ZA-ZA06-ZA20-PD3-2011, neprodloužilo žalobci doplňkovou ochranu ve smyslu § 53a odst. 4 a § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 19. 12. 2019 zamítl žalobu proti shora uvedenému rozhodnutí. Upozornil na to, že podle předcházejících rozhodnutí o udělení či prodloužení doplňkové ochrany byla žalobci doplňková ochrana udělena z důvodu nepříznivé bezpečnostní situace v Bělorusku, která se vyhrotila po prezidentských volbách v prosinci roku 2010. Od té doby však došlo v Bělorusku k podstatnému vývoji a žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti, jež by mohly tento závěr změnit. Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě sice neuznala prezidentské volby za svobodné a spravedlivé, avšak na rozdíl od těch z roku 2010 při nich nedošlo k brutálním zásahům proti občanské společnosti ani k uvěznění předních opozičních představitelů. Dle zprávy Freedom House - Svoboda ve světě 2018 je Bělorusko autoritářský stát, avšak v nedávných letech zde byly povoleny omezené projevy nesouhlasu. Podle dalších zpráv se Bělorusko více otevírá mezinárodnímu prostředí.

Žalovaný se ve svém rozhodnutí dostatečně zabýval jednotlivými informacemi a zprávami o žalobcově zemi původu a na jejich základě dospěl ke správnému závěru, že v ní došlo k natolik podstatné změně okolností, že prodloužení doplňkové ochrany již není nutné. Žalovaný se zároveň dostatečně zabýval i rodinnou situací žalobce, konstatoval, že jeho přítelkyně je ukrajinské státní příslušnosti a má na území ČR povolen trvalý pobyt. Ke vztahu žalobce vůči synovi jeho přítelkyně žalovaný uvedl, že žalobce není jeho biologickým otcem. Synovi jeho přítelkyně je 15 let a z výpovědi žalobce ani nevyplynulo, že by byl na něm výlučně závislý. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) mohou být rodinné poměry žadatele o mezinárodní ochranu důvodem pro udělení některého z pobytových oprávnění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), mimo zcela výjimečné případy však nepostačují pro udělení doplňkové ochrany. Žalobcovy rodinné poměry nejsou natolik výjimečné, aby samy o sobě postačovaly pro prodloužení doplňkové ochrany.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Je toho názoru, že splňuje postavení uprchlíka podle čl. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků. Má odůvodněnou obavu o svůj život a po návratu do země původu se obává pronásledování pro své politické názory, přičemž právě pronásledování pro politické názory bylo důvodem jeho odchodu ze země. Žalovaný nevzal v úvahu rostoucí korupci v zemi a ignoranci právních předpisů ze strany úřadů. Rovněž se nezabýval tím, co to znamená povolení omezených projevů nesouhlasu a jaké jsou následky takových omezení ve společnosti. Informace žalovaného jsou nepřesné, situace v zemi původu se nezměnila a stěžovateli hrozí v případě návratu do země původu pronásledování. Možná že došlo k mírným změnám ve vztahu k mezinárodnímu společenství, ale uvnitř státu nikoliv. To dosvědčují i články na internetu, na něž stěžovatel rovněž v kasační stížnosti odkázal. Krajský soud ostatně sám uvádí, že situace ohledně dodržování lidských a občanských práv není uspokojivá, a toto tvrzení samo o sobě zakládá důvod k prodloužení doplňkové ochrany.

[5] Stěžovatel žije v České republice skoro dvacet let a za tu dobu již má zpřetrhány všechny vazby v zemi původu. Naopak v České republice žije s přítelkyní, se kterou by se rád v budoucnu oženil, což nyní z důvodu absence dokladů nemůže. Mluví plyně česky, pracuje a žije spořádaným životem. Pokusil se rovněž získat pobytové oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, nicméně žalovaný jeho žádosti zamítl, neboť podle něj není stěžovatel oprávněn takovou žádost v České republice podat. Takovým postupem jej žalovaný nutí vrátit se do země původu.

[6] Závěrem požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti z důvodu újmy, která mu návratem do země původu hrozí.

pokračování

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že na základě všech informací o zemi původu, které jsou součástí správního spisu, dospěl k závěru, že stěžovateli v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma a že se okolnosti v zemi původu změnily k lepšímu. Tyto informace jsou úplné, aktuální a přesvědčivé. Zároveň se dostatečně zabýval i stěžovatelovou rodinnou situací a postupoval v souladu s judikaturou k této otázce. Upozornil rovněž na to, že kasační stížnost má v projednávané věci odkladný účinek ze zákona a netřeba o něj žádat. Žalovaný se proto ztotožnil s rozsudkem krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] NSS posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Protože se jedná o kasační stížnost podanou ve věci udělení mezinárodní ochrany, zabýval se NSS v souladu s § 104a s. ř. s. nejprve tím, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy ve smyslu citovaného ustanovení přijatelná. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] NSS neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Dle NSS v této věci nevystala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně; nedošlo ani k podstatným vadám řízení, které by přijatelnost kasační stížnosti založily.

[12] Prodloužení doplňkové ochrany je založeno na klauzuli *rebus sic stantibus*, tedy jestliže se situace nezmění. V prodlužovacím řízení se zejména posuzuje, zda a jak se změnily okolnosti, jež vedly k původnímu udělení doplňkové ochrany. Tehdejší skutkový stav se konfrontuje s aktuální situací v zemi původu cizince (srov. např. rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2018, č. j. 5 Azs 34/2018 - 29).

[13] K namítané nedostatečnosti závěrů o zlepšení bezpečnostní situace v Bělorusku NSS odkazuje na s. 3 - 5 napadeného správního rozhodnutí, kde žalovaný cituje konkrétní pasáže ze zpráv o zemi původu. Žalovaný své závěry opřel o zcela konkrétní skutečnosti. Zdroje, ze kterých vycházel, jsou relevantní, aktuální a důvěryhodné. Ačkoliv je Bělorusko dle citovaných zpráv považováno za autoritářský stát a z hlediska dodržování lidských práv jde o problematickou zemi, neznamená to nutně, že kterýkoliv občan této země je vystaven tomuto negativnímu vlivu (srov. např. usnesení NSS ze dne 9. 1. 2020, č. j. 7 Azs 168/2019 - 33).

[14] Stěžovatel již dříve uváděl, že byl koncem 90. let členem strany „Cesta mládeže“, za což byl jednou zadržen po demonstraci a doma jej pak navštívila policie. V předchozím rozhodnutí ze dne 25. 7. 2013, č. j. OAM-264/ZA-ZA06-P09-2011, kterým byla stěžovateli udělena doplňková ochrana, však žalovaný shledal obavy týkající se možného pronásledování za politické názory či obavy možných problémů souvisejících s jeho žádostí o mezinárodní ochranu neopodstatněnými. Neshledal důvody udělit mu mezinárodní ochranu ve formě azylu a NSS již jednou odmítl jeho kasační stížnost jako nepřijatelnou, a to usnesením ze dne 23. 6. 2011, č. j. 6 Azs 14/2011 - 89. Důvodem pro udělení doplňkové ochrany byla neuspokojivá situace v Bělorusku po prezidentských volbách v roce 2010, tato situace se však postupně zlepšila. Žalovaný se s otázkou bezpečnosti stěžovatele při návratu dostatečně vypořádal na s. 5 - 6 svého rozhodnutí.

[15] V nedávné době se obdobně k situaci v Bělorusku a neprodloužení doplňkové ochrany vyjádřil NSS rovněž v usneseních ze dne 29. 1. 2020, č. j. 10 Azs 436/2019 - 28, ze dne 19. 2. 2020, č. j. 9 Azs 354/2019 - 40, či v již citovaném usnesení č. j. 7 Azs 168/2019 - 33.

[16] NSS neshledal potřebným provádět dokazování internetovými články, na které stěžovatel odkázal v kasační stížnosti. Jedná se o články většinou staršího data, než jsou zprávy založené ve správním spise. Zprávy shromážděné žalovaným navíc vypovídají dostatečně o situaci ve stěžovatelově zemi původu. I když nezastírají, že situace v Bělorusku není ideální, vyplývá z nich určité zlepšení.

[17] Pokud jde o námitku nedostatečného vypořádání dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života, žalovaný se touto skutečností zabýval na s. 7 rozhodnutí. Podotkl, že přítelkyně stěžovatele je ukrajinské státní příslušnosti a má v České republice povolen trvalý pobyt. Stěžovatel není biologickým otcem jejího syna, kterému je navíc již 15 let a z ničeho nevyplynulo, že by byl na stěžovateli výlučně závislý. Krajský soud se rodinné situaci stěžovatele věnuje v bodech 18. - 19. rozsudku. Stěžovatel tato posouzení v kasační stížnosti nezpochybňuje a neuvádí, v čem konkrétně spatřuje dopady žalobou napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života. NSS se závěry krajského soudu i žalovaného ztotožňuje. Z ničeho není patrné, že by se ve stěžovatelově případě jednalo o zásah do soukromého a rodinného života, který by odůvodňoval udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Taková situace nastane pouze výjimečně (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, či ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55).

pokračování

[18] Ustálená a jednotná judikatura NSS tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a NSS neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[19] NSS nerozhodoval o žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť podání této kasační stížnosti má odkladný účinek ze zákona podle § 32 odst. 5 ve spojení s § 32 odst. 2 zákona o azylu.

IV. Náklady řízení

[20] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu